

Bruxelles, 5.7.2017.
COM(2017) 368 final

KOMUNIKACIJA KOMISIJE

**o trenutačnom stanju u području zajedničke ribarstvene politike i savjetovanju o
ribolovnim mogućnostima za 2018.**

{SWD(2017) 256 final}

1. UVOD

U ovoj se komunikaciji daje pregled stanja u području zajedničke ribarstvene politike (ZRP). Izvješćuje se o napretku u postizanju održivog ribarstva i posebno u osiguravanju da se iskorištavanjem živih morskih bioloških resursa obnavljaju i održavaju populacije izlovljivanih vrsta iznad razina kojima se može osigurati najviši održivi prinos (MSY), čime će se pridonijeti i postizanju dobrog stanja okoliša u europskim morima do 2020.¹ Nadalje, u njoj se razmatraju promjene u stanju stokova, stanju flote EU-a, uvođenju obveze iskrcavanja i napretku u decentralizaciji² te određuju načela kojima se podupiru prijedlozi Komisije za ribolovne mogućnosti za 2018. Države članice, savjetodavna vijeća, ostali dionici i javnost pozvani su iznijeti prijedloge o tim političkim smjernicama.

2. NAPREDAK U POSTIZANJU ODRŽIVOG RIBARSTVA

U posljednjih nekoliko godina došlo je do znatnog napretka u provedbi reforme ZRP-a iz 2013.:

- **ispunjavanje cilja MSY-ja.** Prema najnovijoj procjeni Znanstvenog, tehničkog i gospodarskog odbora za ribarstvo (STECF) koja se temelji na podacima iz 2015.³ 39 od 66 stokova procijenjenih u sjeveroistočnom Atlantskom oceanu iskorištavano je unutar vrijednosti F_{MSY} (koja iznosi 59 % u usporedbi sa 52 % u prethodnoj godini). Prosječna ribolovna smrtnost sada se stabilizirala na oko 1,0. Broj ukupnih dopuštenih ulova (TAC-ovi) utvrđen u skladu sa savjetom o MSY-ju povećao se 2017. na 44, što predstavlja 61 % svih ulova u sjeveroistočnom Atlantskom oceanu,
- **obnavljanje stokova.** Između 2003. i 2015. prosječna biomasa stokova u sjeveroistočnom Atlantskom oceanu povećala se za 35 %,
- **poboljšanje ukupnih gospodarskih rezultata.** Flota EU-a zabilježila je 2014. rekordnu neto dobit od 770 milijuna EUR, što je povećanje od 50 % u odnosu na iznos od 500 milijuna EUR iz 2013.,
- **bolja ravnoteža između ribolovnog kapaciteta i ribolovnih mogućnosti.** Ravnoteža između ribolovnog kapaciteta i ribolovnih mogućnosti posljednjih se godina poboljšala u cijeloj floti EU-a. Između 2007. i 2015. kapacitet ribarske flote EU-a postupno se smanjivao, pri čemu se broj ribarskih plovila smanjio za 6 %, snaga motora za 14 % i tonaža za 24 %,
- **oblikovanje višegodišnjih planova u skladu s reformiranim ZRP-om.** Nakon što je prošle godine donesen plan za Baltičko more, Komisija je predložila višegodišnje planove za pridnene riblje stokove u Sjevernom moru⁴ i za male pelagijske stokove u Jadranskom moru⁵,

¹ Direktiva 2008/56/EZ, SL L 164, 25.6.2008., str. 19.

² Godišnja izvješća Komisije o provedbi obveze iskrcavanja i o ravnoteži između ribolovnog kapaciteta i ribolovnih mogućnosti u skladu s člankom 15. stavkom 14. odnosno člankom 22. stavkom 4. Uredbe (EU) br. 1380/2013 od 11. prosinca 2013. (SL L 354 od 28.12.2013.) uključena su u radni dokument službi priložen ovoj komunikaciji.

2017-04_STECF 17-04: *Praćenje učinkovitosti zajedničke ribarstvene politike*, Ispra, Italija, 27. – 31. ožujka 2017.

⁴ COM(2016) 0493 final – 2016/0238 (COD).

⁵ COM(2017) 097 final – 2017/043 (COD).

- **decentralizirano upravljanje.** Upravljanje u okviru ZRP-a jasno se preusmjerilo na decentraliziranije upravljanje, uključujući višegodišnje planove i delegirane akte donesene u okviru regionalizacije,
- **obveze za Sredozemno i Crno more.** Sklopljeni su važni politički sporazumi za postizanje ekološke, gospodarske i društvene održivosti – u Sredozemnom moru ministarska deklaracija MedFish4Ever⁶, a u Crnom moru Bukureštanska deklaracija⁷.

Unatoč tom napretku potrebno je uložiti daljnje napore, posebno kako bi se snizile visoke razine prelova u Sredozemnom moru, smanjio broj pojedinačnih stokova koji se iskorištavaju iznad vrijednosti F_{MSY} u sjeveroistočnom Atlantskom oceanu te provela obveza iskrcavanja.

2.1. Napredak u postizanju vrijednosti F_{MSY}

Nastavljen je napredak prema ribljim stokovima na razinama koje su u skladu s vrijednošću F_{MSY} ⁸. U svim regijama za koje su određeni TAC-ovi stopa izlova iznad vrijednosti F_{MSY} znatno je smanjena. Ribolov je 2015. iznosio 99 % u odnosu na F_{MSY} (pad u odnosu na 158 % 2003. i 129 % 2008.). Ukupno gledano, prekomjerno se iskorištavanje drastično smanjilo u svim područjima (osim Sredozemnog i Crnog mora).

U nastavku se nalazi detaljniji pregled.

Kad je riječ o **stokovima koji podliježu savjetovanju među obalnim državama**, TAC-ovi za skušu povećali su se za 14 % 2016. Primjena dugoročne strategije upravljanja dogovorene među strankama (EU, Norveška i Farski otoci) rezultirala je ribolovnim mogućnostima od malo više od 1 milijun tona za sve stranke. Referentne vrijednosti bit će utvrđene ove godine. TAC za pišmolja utvrđen je u skladu s vrijednošću F_{MSY} te se naglo povećao na 1,3 milijuna tona. Predmetne obalne države dogovorile su novu strategiju za ribolov pišmolja u skladu s vrijednošću F_{MSY} . U pogledu atlantske haringe sve su se stranke složile oko ukupnog ograničenja ulova ispod vrijednosti F_{MSY} (u skladu sa strategijom koja se primjenjuje od 1999.). Time je omogućeno znatno povećanje TAC-a za sjeveroistočni Atlantski ocean na gotovo 650 000 tona.

TAC-ovi za **Baltičko more** za 2017. bili su u skladu s višegodišnjim planom⁹. TAC-ovi za haringu i iverka zlatopjega u skladu su s vrijednošću F_{MSY} , dok su TAC-ovi za papalinu i lososa ispod vrijednosti F_{MSY} . Zapadni bakalara izaziva ozbiljnu zabrinutost te su TAC-ovi za 2017. smanjeni za 56 %, a poduzete su i druge prateće mjere za obnavljanje tog stoka. Donesena su smanjenja TAC-ova za istočnog bakalara (25 %) i za lososa u Finskom zaljevu (20 %) na temelju predostrožnog pristupa te za haringu u Riškom zaljevu (11 %). TAC za lososa u glavnom bazenu u skladu je s MSY -jem i posljednjih se godina nije mijenjao; uz smanjenje neprijavljenih ulova i nacionalne mjere

⁶ <https://ec.europa.eu/fisheries/sites/fisheries/files/2017-03-30-declaration-malta.pdf>.

⁷ U listopadu 2016. Opća komisija za ribarstvo Sredozemlja (GFCM) organizirala je sastanak na visokoj razini o upravljanju ribarstvom u Crnom moru. Na toj je konferenciji donesena Bukureštanska deklaracija, u kojoj je naglašena potreba za zajedničkim pristupom i suradnjom među obalnim državama radi rješavanja problema u pogledu ribarstva u Crnom moru.

⁸ 2017-04_STECF 17-04.

⁹ Uredba (EU) 2016/1139 Europskog parlamenta i Vijeća od 6. srpnja 2016. o utvrđivanju višegodišnjeg plana za stokove bakalara, haringe i papaline u Baltičkom moru i za ribarstvo koje iskorištava te stokove, o izmjeni Uredbe Vijeća (EZ) br. 2187/2005 i o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1098/2007, SL L 191, 15.7.2016., str. 1.

koje se odnose na rijeke, to je pomoglo u povećanju broja jedinki u mrijestu koje se vraćaju.

Stokovi u **Sjevernom moru** i dalje se poboljšavaju, pri čemu 59 % iskrčavanja potječe iz stokova kojima se upravlja na održiv način. TAC za list povećan je za 21 % u skladu s vrijednošću F_{MSY} ; TAC za škampe povećao se za 46 %. Koljuška se lovi na razini ispod vrijednosti F_{MSY} ; njezin je TAC veći za 53 %. U skladu sa savjetom o vrijednosti F_{MSY} TAC za koljaka smanjen je za 45 %. Međutim, očekuje se povećanje tog stoka zahvaljujući boljem prirastu u posljednjih nekoliko godina. Bakalar i pišmolj i dalje se love na razini malo iznad vrijednosti F_{MSY} , ali su na razini koja je u skladu s vrijednošću $MSY B_{TRIGGER}$. Iverak zlatopjeg i list love se na razini ispod vrijednosti F_{MSY} .

U **sjeverozapadnim vodama** i dalje raste sjeverni stok oslića te je TAC povećan za 10 % u skladu s vrijednošću F_{MSY} . Taj se stok sada proteže dalje u Sjeverno more. Haringe u Keltskom moru i Irskom moru nalaze se unutar sigurnih bioloških granica, ali im je TAC smanjen za 6 % odnosno 10 %, što odražava kretanja stokova. TAC za škampe u području VII. povećan je za 9 %, uz najveće povećanje od 68 % u području Porcupine Bank. TAC za stok lista u istočnom dijelu La Manchea smanjen je za 16 % u skladu sa sektorskim pristupom upravljanju ribarstvom koji je odobrio STECF; za taj su sektor utvrđene dodatne mjere očuvanja. TAC za zapadni stok šaruna smanjen je za 23 %.

Zapadno od Škotske 63 % iskrčavanja potječe iz stokova kojima se upravlja na održiv način, dok u Irskom moru ta brojka iznosi 55 %. U potonjem su i dalje prisutne znatne poteškoće jer su stokovi bakalara i pišmolja iznimno osiromašeni. Ribolovna smrtnost za bakalar znatno je iznad vrijednosti F_{MSY} . Pišmolj se sada lovi na razini znatno ispod vrijednosti F_{MSY} , ali još ne pokazuje znakove oporavka.

U Keltskom moru 37 % iskrčavanja odvija se unutar održivih granica. Mješoviti ribolov bakalara, koljaka i pišmolja i dalje uzrokuje poteškoće pri utvrđivanju ribolovnih mogućnosti. TAC-ovi za pišmolja i koljaka povećali su se za 21 % odnosno 7 %, uz smanjenje od 38 % za bakalara. Pišmolj se iskorištava na razini ispod vrijednosti F_{MSY} , a koljak se iskorištava na razini iznad vrijednosti F_{MSY} , iako je stok iznad vrijednosti $MSY B_{TRIGGER}$. Stok bakalara u Keltskom moru osiromašen je te se lovi iznad vrijednosti F_{MSY} . Poteškoća leži u činjenici da se bakalar lovi u okviru više vrsta mješovitog ribolova u kojima bi veća selektivnost za bakalara dovela i do manjeg ulova drugih ciljanih vrsta.

U **iberskim vodama i Biskajskom zaljevu** 68 % ukupnih iskrčavanja potječe iz stokova kojima se upravlja na održiv način. TAC za grdobinu povećan je za 54 % u skladu sa savjetom o vrijednosti F_{MSY} . Stok lista u Biskajskom zaljevu već godinama podliježe sektorskom pristupu upravljanju ribarstvom koji je STECF smatrao održivim. Zahvaljujući toj sektorskoj inicijativi, predmetni TAC za 2017. ostaje isti. U pogledu stoka patarače (Biskajski zaljev i zapadne vode) za koji je Međunarodno vijeće za istraživanje mora (ICES) prvi put dalo savjet o vrijednosti F_{MSY} TAC je smanjen za četvrtinu. TAC za južni stok oslića u blagom je padu, ali se stok i dalje lovi iznad vrijednosti F_{MSY} . Izlov incuna u Biskajskom zaljevu održiv je, a stok šaruna u području IX. nalazi se unutar sigurnih bioloških granica; njegov je TAC povećan za 7 %.

Ribolovne mogućnosti za **dubokomorske stokove** čine manje od 1 % svih iskrčavanja u EU-u. Utvrđuju se svake dvije godine, a TAC-ovi za 2017. i 2018. već su određeni. TAC-ovi za stok tuponosog grenadira u sjeverozapadnim vodama utvrđeni su u skladu s vrijednošću F_{MSY} . Za sve ostale stokove nedostaju podaci ili procjene. U nekima su i dalje prisutni znatni izazovi zbog njihove niske produktivnosti.

U **Sredozemnom i Crnom moru** približavanje vrijednosti F_{MSY} i dalje je izazov zbog nekoliko razloga:

- velikog broja plovila u malim flotama za koje su mjere kontrole, izvršenja, praćenja i prijave ulova (iskrcavanja i odbacivanja) nedostatne,
- ribolova koji po svojoj prirodi obuhvaća više vrsta,
- dijeljenja ribljih stokova između država članica i država koje nisu članice EU-a, što otežava postupanje u skladu s ciljevima ZRP-a i
- činjenice da se broj ribljih stokova procijenjenih u jednoj godini (oko 35) smatra vrlo malim.

Ukupna razina preloma u Sredozemnom moru otprilike je dva do tri puta veća od vrijednosti F_{MSY} ¹⁰. Unatoč nedavnim poboljšanjima, stanje brojnih stokova i dalje je nepoznato. Za stokove kao što su oslić, trlja¹¹, grdobina žutka i pišmolj trenutne stope ribolovne smrtnosti do šest su puta veće od vrijednosti F_{MSY} . Komisija radi na boljem prikupljanju podataka za sve relevantne stokove te je od STECF-a zatražila savjet o novim stokovima¹².

Samo nekoliko vrsta ribolova u Sredozemnom moru iskorištava stokove po stopama koje omogućuju postizanje vrijednosti F_{MSY} te njihove flote napreduju, posebno u pogledu iskrcavanja (dubokomorske kozice roda *Pandalus* i trlje u južnom i središnjem Tirenskom moru).

U tom će kontekstu biti potrebni trajniji naponi za ostvarenje cilja ZRP-a u pogledu postizanja vrijednosti F_{MSY} za sve stokove do 2020. To znači rad s međunarodnim partnerima EU-a u okviru GFCM-a, ulaganje većih napora u ažuriranje nacionalnih planova upravljanja u skladu s ciljevima ZRP-a te uključivanje dovoljne razine ambicije u sljedeću generaciju višegodišnjih planova upravljanja. Osim toga, potrebni su dodatni naponi:

- za poboljšanje suradnje unutar morskih bazena – na primjer u Lionskom zaljevu,
- za donošenje ambicioznih prijelaznih mjera očuvanja za riblje stokove koje se prekomjerno iskorištava,
- za nadogradnju i provedbu ciljeva i ciljanih vrijednosti koji su u ožujku 2017. utvrđeni Ministarskom deklaracijom Malta MedFish4Ever u pogledu prikupljanja podataka, znanstvenih ocjena, upravljanja ribarstvom temeljenog na ekosustavu, suzbijanja nezakonitih, neprijavljenih i nereguliranih (IUU) ribolovnih aktivnosti, održivog malog ribolova i koordinacije u Sredozemnom moru,
- u Crnom moru, gdje bi Bukureštansku deklaraciju donesenu u listopadu 2016. trebalo iskoristiti za rješavanje ozbiljnih problema, uključujući nezakonite, neprijavljene i neregulirane ribolovne aktivnosti.

U okviru Međunarodne komisije za očuvanje atlantske tune (ICCAT)¹³ donesen je TAC za plavoperajnu tunu u istočnom Atlantskom oceanu i Sredozemnom moru za 2017. Taj

---

¹⁰ Za pojedinosti vidjeti radni dokument službi Komisije.

¹¹ Osim trlje u južnom i središnjem Tirenskom moru.

¹² (STECF) – Procjene za Sredozemno more iz 2016. – 2. dio (STECF-17-06).

¹³ Preporuka ICCAT-a 14-04 kojom se izmjenjuje Preporuka 13-07 o utvrđivanju višegodišnjeg plana oporavka plavoperajne tune u istočnom Atlantiku i Sredozemnom moru, prenesena u zakonodavstvo EU-a kao Uredba (EU) 2016/1627 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. rujna 2016. o višegodišnjem planu oporavka plavoperajne tune u istočnom Atlantiku i Sredozemnom moru te o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 302/2009, SL L 252, 16.9.2016., str. 1.

TAC odražava najbolje raspoložive znanstvene podatke koji se temelje na reviziji savjeta o stokovima iz 2014. Visoke razine biomase – možda i najveće dosad zabilježene – omogućile su povećanje TAC-a za 25 % u odnosu na 2016.

U studenome 2016. ICCAT je dogovorio i Preporuku o utvrđivanju višegodišnjeg plana oporavka sabljarkice od 2017. u cilju postizanja vrijednosti B_{MSY} do 2031. s vjerojatnošću od najmanje 60 %. Planom je utvrđen TAC od 10 500 tona za 2017. To je znatan napredak s obzirom na to da stok sabljarkice ima jednu od najviših razina preloma u Sredozemnom moru.

U pogledu ribolova oblića u Crnom moru, ugovorne i neugovorne stranke suradnice GFCM-a obvezale su se da od 2018. neće premašiti razinu ribolovnih mogućnosti raspodijeljenih za razdoblje 2013. – 2015¹⁴. Države koje ne primjenjuju sustav kvota neće premašiti razinu ulova ili razinu ribolovnog napora uloženog u razdoblju 2013. – 2015.

2.2. Trendovi u pogledu biomase

ICES i STECF pružaju podatke o trendovima u pogledu biomase stoka u mrijestu za sjeveroistočni Atlantski ocean, dok STECF pruža podatke i za Sredozemno more. Analiza pokazuje da je 2015. prosječna biomasa u sjeveroistočnom Atlantskom oceanu bila za 35 % veća nego 2003. Taj je rastući trend manje naglašen kod stokova s nepotpunim podacima. Suprotno tome, prosječna biomasa u Sredozemnom moru u razdoblju od 2003. do 2014. smanjila se za 20 %.

Postotak stokova koji su unutar sigurnih bioloških granica isto se tako povećava u sjeveroistočnom Atlantskom oceanu. Taj je postotak 2015. iznosio 68 %, što je gotovo dvostruko više od samo 35 % 2003.

2.3. Gospodarski rezultati flote EU-a

U najnovijem godišnjem gospodarskom izvješću STECF-a potvrđeno je da su se posljednjih godina gospodarski rezultati flote EU-a znatno poboljšali. Preliminarni podaci za 2015. upućuju na nastavak rasta, a gospodarske prognoze za 2016. i 2017. i dalje su pozitivne. Bruto dodana vrijednost flote EU-a, odnosno doprinos ribolovnog sektora gospodarstvu putem plaća i bruto dobiti, iznosila je 3,7 milijarde EUR 2014. To je znatno povećanje u odnosu na prethodne godine. Posljednjih su se godina povećale i prosječne plaće u floti EU-a, dok se ukupna razina zaposlenosti i dalje smanjuje.

Ukupno gledano, čini se da su bolji rezultati posljedica (a) većih prihoda i (b) smanjenih ili stabilnih troškova ribolova. Niži su troškovi posljedica relativno niskih cijena goriva te smanjenja potrošnje goriva i nižeg intenziteta potrošnje goriva jer brojne flote EU-a sada učinkovitije obavljaju svoje ribolovne aktivnosti. Unatoč tom ukupnom gospodarskom napretku rezultati se znatno razlikuju među regijama, državama članicama i sektorima ribarstva. Flote u Sjevernom moru i sjeveroistočnom Atlantskom oceanu uglavnom ostvaruju bolje rezultate od flota u Sredozemnom i Crnom moru. Nedavne

---

¹⁴ Preporuka GFCM/40/2016/6 o znanstvenom praćenju i nadzoru ribolova oblića u Crnom moru te upravljanju njime (GSA 29).

studije i znanstvene publikacije¹⁵ upućuju na to da bi flota EU-a mogla znatno poboljšati svoje gospodarske rezultate kad bi se biomasa svih iskorištavanih stokova obnovila do razine MSY-ja. Upućuju¹⁶ i na to da će, što se prije stope ribolovne smrtnosti smanje na razinu F_{MSY} , to prije doći do povećanja dobiti flote EU-a.

2.4. Decentralizacija

Novim ZRP-om promiče se decentralizacija upravljanja ribarstvom koja se sastoji od regionalnih višegodišnjih planova i delegiranih akata oblikovanih u okviru regionalizacije.

2.4.1. Višegodišnji planovi

Višegodišnji planovi jedan su od glavnih instrumenata za ostvarivanje ciljeva novog ZRP-a. Oni, među ostalim, uključuju cilj ribolova u skladu s najvišim održivim prinostom i rok za ostvarivanje tog cilja, kao i mjere za provedbu obveze iskrcavanja te, prema potrebi, zaštitne odredbe za korektivne mjere.

Važan korak u tom smjeru bilo je donošenje višegodišnjeg plana za Baltičko more 2016. U tijeku je zakonodavni rad na izradi višegodišnjih planova za pridnene vrste u Sjevernom moru i pelagijske vrste u Jadranskom moru.

Komisija je 3. kolovoza 2016. predložila višegodišnji plan za pridnene riblje stokove u Sjevernom moru. Cilj je prijedloga osigurati da se stokovi iskorištavaju na održiv način te prijedlog slijedi jednaka osnovna načela kao plan za Baltičko more.

Komisija je, osim toga, u veljači 2017. donijela prijedlog višegodišnjeg plana za upravljanje malim pelagijskim stokovima u Jadranskom moru. Jadranski stokovi inćuna i srdele kontinuirano se prekomjerno iskorištavaju te se procjenjuje da je njihova biomasa na povijesno niskim razinama. Prema najnovijim znanstvenim savjetima postoji visok rizik da će, ako se hitno ne poduzmu odgovarajuće mjere, doći do izlovljenosti inćuna i srdele¹⁷. Predloženim su planom utvrđene stope ribolovne smrtnosti za oba stoka. To predstavlja pomak u upravljanju malim pelagijskim stokovima prema pristupu koji se temelji na utvrđenim ribolovnim mogućnostima.

2.4.2. Delegirani akti na temelju regionalizacije

ZRP-om je uvedena regionalizacija radi oblikovanja niza mjera koje se donose delegiranim aktima, posebno mjera očuvanja potrebnih za poštovanje obveza na temelju zakonodavstva EU-a u području okoliša i planova odbacivanja. Ako se primjenjuje načelo regionalizacije, države EU-a koje imaju izravan upravljački interes mogu podnijeti zajedničke preporuke za donošenje delegiranih akata Komisije.

Regionalizacija je imala važnu ulogu u uvođenju obveze iskrcavanja na način da su zajedničke preporuke država članica ugrađene u 15 planova odbacivanja, pri čemu je u

---

¹⁵ *The Sunken Billions Revisited: Progress and Challenges in Global Marine Fisheries*, Svjetska banka; *Sustainability now or later? Estimating the benefits of pathways to maximum sustainable yield for EU Northeast Atlantic fisheries*, Pomorska politika 72 (2016.), str. 40. – 47.

¹⁶ U tim se simulacijama ključni vanjski čimbenici kao što su promjene u okolišu ili gospodarski čimbenici kao što je gorivo uzimaju kao konstantne vrijednosti.

¹⁷ Radionica GFCM-a o evaluaciji strategije upravljanja, veljača 2017.

nekima od njih uvođenje obveze iskrcavanja ubrzano u odnosu na propisane rokove. Ti planovi sadržavaju pojediniosti o provedbi obveze iskrcavanja, uključujući izuzeća, ako je to u skladu sa znanstvenim savjetima.

Unatoč tome što je podneseno manje zajedničkih preporuka o mjerama očuvanja za ribarstvo na regionalnoj razini u skladu s člankom 11. ZRP-a, Komisija je primila sedam preporuka za Sjeverno more i Baltičko more. Ključna poruka Ministarske deklaracije za Sredozemno more iz ožujka 2017. jest preuzimanje obveze da će se i u tom morskom bazenu učiniti više u pogledu uspostave zaštićenih morskih područja.

Savjetodavna vijeća, organizacije dionika koje se sastoje od predstavnika sektora i drugih interesnih skupina u omjeru 60/40, odigrala su središnju ulogu u regionalizaciji. Zadatak im je Komisiji i državama članicama davati preporuke i podatke koji se odnose na upravljanje ribarstvom i društveno-gospodarske aspekte te aspekte očuvanja ribarstva i akvakulture. Države članice moraju se savjetovati sa savjetodavnim vijećima o zajedničkim preporukama čije nacрте izrađuju u okviru regionalizacije. Ukupno gledano, između 2013. i 2016. broj preporuka povećao se za više od trećine. Osim toga, s radom su počela tri nova savjetodavna vijeća – za Crno more, za tržišta i za akvakulturu – uspostavljena u skladu s reformiranim ZRP-om, čime je u postupke savjetovanja i donošenja odluka na razini EU-a uključeno više dionika.

2.5. Obveza iskrcavanja

Danas je obvezom iskrcavanja obuhvaćen sav ribolov u Baltičkom moru i Crnom moru te sav ribolov pelagijskih vrsta i vrsta za industrijske namjene u svim vodama EU-a. S obzirom na regije, 82 % svih TAC-ova u Sjevernom moru sada je obuhvaćeno obvezom iskrcavanja. U sjeverozapadnim vodama ta brojka iznosi 86 %, a u jugozapadnim vodama 77 %. S obzirom na količinu pridnene ribe obuhvaćene obvezom iskrcavanja ta brojka iznosi 28 % u Sjevernom moru, 46 % u sjeverozapadnim vodama te 27 % u jugozapadnim vodama. Dok provedba obveze iskrcavanja u okviru ribolova pridnenih vrsta u sjeverozapadnim vodama dobro napreduje, potrebni su usklađeniji naponi u pogledu ribolova pridnenih vrsta u Sjevernom moru i jugozapadnim vodama.

U Sredozemnom moru, gdje se obveza iskrcavanja primjenjuje na vrste koje podliježu najmanjoj referentnoj veličini za očuvanje, u ovom je trenutku obvezom iskrcavanja obuhvaćeno 29 % svih iskrcavanja. S obzirom na vrstu ribolova ta brojka iznosi 82 % za male pelagijske vrste i 17 % za pridnene vrste (uključujući mekušce). U ribolovu malih pelagijskih vrsta većina ulova podliježe obvezi iskrcavanja, dok je potrebno uložiti dodatne napore kako bi se ribolov pridnenih vrsta bolje obuhvatio obvezom iskrcavanja do 2019.

U Crnom su moru od 2017. obvezom iskrcavanja obuhvaćeni svi ulovi vrsta za koje je utvrđen TAC, tj. papalina i oblič.

Komisija je obvezna podnijeti godišnje izvješće o provedbi obveze iskrcavanja¹⁸. Prvo izvješće doneseno je 2016.¹⁹ i obuhvaćalo je obvezu iskrcavanja za pelagijske vrste i Baltičko more 2015. U drugom se izvješću, koje se nalazi u radnom dokumentu službi priloženom ovoj komunikaciji, daju ažurirane informacije o provedbi obveze iskrcavanja

¹⁸ Članak 15. stavak 14. Uredbe (EU) br. 1380/2013 kako je izmijenjena Uredbom (EU) 2015/812 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2015., SL L 133, 29.5.2015.

¹⁹ COM(2016) 396 final.

2016., kada je zabrana odbacivanja proširena na ribolov određenih pridnenih vrsta u Sjevernom moru i Atlantskom oceanu. Izvješće se temelji na informacijama koje dostavljaju države članice, savjetodavna vijeća i Europska agencija za kontrolu ribarstva (EFCA).

Općenito, u izvješćima država članica istaknuti su brojni izazovi za koje su potrebni usklađeni naponi sektora i nadležnih tijela. Komisija će nastaviti rasprave s državama članicama i sektorom o načinu uporabe dostupnih alata za ublažavanje učinka vrsta koje ograničavaju ribolov i rješavanje pitanja prodaje nedoraslog ulova. Isto tako, sektor i države članice trebali bi uložiti veće napore u poboljšanje podataka o odbacivanju kako bi se omogućila procjena praktičnog učinka obveze iskrcavanja te uspostavili potrebni alati za kontrolu i izvršenje.

3. PRIJEDLOZI TAC-OVA ZA 2018.

Ribolovne mogućnosti za 2018. slijedit će ciljeve ZRP-a te se temeljiti na najboljim raspoloživim znanstvenim savjetima²⁰. Ako znanstveni savjet nije raspoloživ, Komisija će primijeniti predostrožni pristup u skladu s ciljevima ZRP-a.

3.1. Stokovi za koje postoji procjena MSY-ja

Za ostvarivanje ciljeva ZRP-a mora se povećati udio stokova koji se love na razini koja je u skladu s vrijednošću F_{MSY} . Kao i prethodnih godina, Komisija namjerava predložiti TAC-ove u skladu s postizanjem vrijednosti F_{MSY} sljedeće godine, tj. 2018. u slučaju prijedloga ribolovnih mogućnosti podnesenih ove godine. Time će se postupno poboljšati poštovanje pravne obveze iz ZRP-a. Međutim, to zahtijeva obvezu Vijeća da uskladi svoje odluke s tim pristupom. Za stokove za koje postoji procjena vrijednosti F_{MSY} , Komisija se namjerava koristiti dostupnim vrijednostima, osim ako su doneseni višegodišnji planovi s rasponima vrijednosti F_{MSY} .

Kad je riječ o stokovima s procijenjenim MSY-jem koji se dijele s partnerskim državama koje nisu članice EU-a, Komisija i dalje nastoji s njima postići dogovor na temelju istog pristupa. U pogledu stokova kojima se upravlja preko regionalnih organizacija za upravljanje ribarstvom (RFMO-ovi) Komisija slijedi pregovaračke smjernice koje je Vijeće utvrdilo za RFMO-ove i koje prate iste standarde i načela kao za stokove u EU-u.

3.2. Stokovi u okviru višegodišnjih planova

U višegodišnjem planu za Baltičko more, jedinom koji je donesen nakon stupanja na snagu novog ZRP-a, navode se rasponi ciljane ribolovne smrtnosti koji su u skladu s postizanjem MSY-ja te će poslužiti kao temelj za prijedloge TAC-ova za 2018. u Baltičkom moru. Ti rasponi, određeni na temelju znanstvenih savjeta, obuhvaćaju sve stope ribolovne smrtnosti koje će dugoročno dovesti do razina biomase koje mogu osigurati MSY.

Trebalo bi primijeniti višegodišnje planove koji su doneseni prije stupanja na snagu ZRP-a iz 2014. i kojima se omogućuje utvrđivanje ribolovnih mogućnosti u skladu s vrijednošću F_{MSY} za 2018. Kad je riječ o planovima koji više nisu u skladu s tim ciljem,

---

²⁰ Od ICES-a i, ako je primjenjivo, od STECF-a i Znanstvenog savjetodavnog odbora GFCM-a.

na primjer zato što uključuju manje ambiciozan cilj, Komisija namjerava donijeti prijedloge TAC-ova u skladu s vrijednošću F_{MSY} za 2018.

3.3. Ostali stokovi

U pogledu stokova za koje ne postoji potpuna procjena MSY-ja razmatraju se alternativni parametri. U prijedlozima TAC-ova odražavat će se promjene u raspoloživim znanstvenim savjetima i njima se neće ugroziti očuvanje stokova. Pritom se mogu javiti različiti slučajevi.

3.3.1. Stokovi s dostupnim podacima za utvrđivanje indikativne vrijednosti MSY-ja

Ti se stokovi procjenjuju s pomoću modela predviđanja trendova, a ICES dostavlja savjet u pogledu količina ulova²¹. Taj će pristup biti sličan onom za stokove s potpunom procjenom MSY-ja.

3.3.2. Stokovi za koje su dostupni trendovi procijenjeni na temelju istraživanja ili vremenskog slijeda ulova

Ako nema procjene vrijednosti F_{MSY} , u znanstvenom se savjetu predlažu ograničenja ulova. Komisija će se koristiti savjetima ICES-a u pogledu tih stokova i razmatrati stanje od slučaja do slučaja primjenjujući predostrožni pristup.

3.3.3. Stokovi koje se smatra stabilnima

Vijeće je 2013. odlučilo ne mijenjati TAC-ove za 26 stokova do 2018., osim ako se u biološkim savjetima zatraži prilagodba. Ti se stokovi općenito iskorištavaju samo kao usputni ulov uz nisku stopu iskoristivosti njihovih kvota; gospodarska im je važnost mala, a podaci o njihovu stanju nepotpuni su. Komisija namjerava zadržati taj pristup, osim ako je ICES izdao smjernice u pogledu preispitivanja, u kojem će se slučaju razmotriti prilagodbe.

3.3.4. Stokovi za koje nisu dostupni biološki savjeti

Ako nema bioloških savjeta, odgovarajući prijedlozi TAC-ova na temelju predostrožnog pristupa trebali bi se primjenjivati u skladu s člankom 2. stavkom 2. ZRP-a. Komisija blisko surađuje s ICES-om na daljnjem razvoju alata kojima bi se otklonili postojeći nedostaci i omogućilo joj se donošenje prijedloga na sustavniji, unaprijed utvrđen i transparentan način.

3.4. Prilagodbe TAC-ova i obveza iskrcavanja

U skladu s pravilima ZRP-a ribolovne mogućnosti za stokove koji podliježu obvezi iskrcavanja trebalo bi utvrditi uzimajući u obzir ulov, a ne iskrcaj, na temelju znanstvenih savjeta. Prilagodbe TAC-ova dio su cjelokupnog paketa mjera za provedbu obveze iskrcavanja. Njima se ne bi trebao ugroziti cilj vrijednosti F_{MSY} ili povećati ribolovna smrtnost.

---

²¹ Na temelju indikativne vrijednosti za F_{MSY} .

Komisija razmatra prilagodbe TAC-ova za stokove koji podliježu obvezi iskrcavanja od 2018., kao što je to učinila za 2017. U slučajevima kada nisu dostupni ovjereni ili potpuni podaci o odbačenom ulovu, Komisija namjerava ekstrapolirati podatke za izračun prilagodbi TAC-ova, ako se takva metodologija pokaže prihvatljivom, na temelju savjeta STECF-a.

Nije potrebno 2018. provesti prilagodbu TAC-ova za stokove ili ulove za koje obveza iskrcavanja stupa na snagu 2019. Prilagodbe TAC-ova za stokove kojima se upravlja u suradnji s međunarodnim partnerima (države koje nisu članice EU-a, RFMO-ovi) podliježu savjetovanju s tim partnerima.

Nakon pozitivne znanstvene procjene ICES-a²² i na temelju prijedloga Komisije Vijeće je početkom 2017. odlučilo ukinuti TAC za iverka (limanda) i iverka u Sjevernom moru. Tu su odluku pozdravili brojni dionici, čime se olakšava provedba obveze iskrcavanja. Imajući to na umu, Komisija je spremna na raspravu o ukidanju drugih TAC-ova u budućnosti, ako nema rizika za očuvanje stoka te uz pristanak ICES-a.

4. ZAKLJUČAK

Komisija će i dalje nastojati ostvariti punu provedbu ZRP-a te će predložiti ribolovne mogućnosti za 2018. u skladu s ciljevima MSY-ja u ZRP-u. Primjena prvog višegodišnjeg plana iz ZRP-a omogućuje postupno uvođenje tog instrumenta za upravljanje prioritetima u drugim morskim bazenima EU-a kao načina za ostvarenje glavnih ciljeva ZRP-a.

Gospodarski rezultati brojnih flota i dalje se poboljšavaju, a ostvaren je i napredak prema boljem usklađivanju ribolovnog kapaciteta s ribolovnim mogućnostima. Kad je riječ o iskorištavanju resursa, ostvarivanje ciljeva MSY-ja, posebno u Sredozemnom moru i Crnom moru, i dalje predstavlja izazov. EU mora učiniti više u područjima u kojima je napredak spor. U tome će ključnu ulogu imati regionalna suradnja uz blisko savjetovanje sa svim predmetnim dionicima, kako je predviđeno ZRP-om.

---

²² ICES, zahtjev EU-a u pogledu zajedničkog TAC-a za iverka (limanda) i iverka te potencijalnih mjera upravljanja osim ograničenja ulova, 10. ožujka 2017.

RASPORED

Planirani je raspored djelovanja sljedeći:

Kada	Što
Srpanj – rujan	Javno savjetovanje o komunikaciji
Svibanj/lipanj/listopad	ICES-ovi savjeti o stokovima
26. rujna	Seminar o stanju stokova s dionicima Donošenje prijedloga TAC-ova za Baltičko more
Listopad	Vijeće o TAC-ovima za Baltičko more
Studeni	Donošenje prijedloga TAC-ova za Atlantik/Sjeverno more/Crno more
Prosinac	Vijeće o TAC-ovima za Atlantik/Sjeverno more/Crno more